

LÄRARHANDLEDNING

**BRORSANS
KOMPIS
ROBBAN**

MAJA HJERTZELL
& JOANNA HELLGREN

Om boken

Min brorsa har en ny kompis som heter Robban. När de dundrar in i hallen efter skolan är jag redan hemma och äter smörgås. Det låter som om de ramlar fram genom rummen och efter några sekunder står Robban i dörren till köket.

”Tja!”, säger han.

Brorsan går raka vägen till kylskåpet utan att säga någonting. Jag säger hej, men jag vet inte om det hörs.

Jim är åtta år och funderar mycket över vänskap. Hur gör man till exempel när ens kompis alltid vill bestämma? Är det bättre att sluta leka med den då, eller finns det andra sätt? Och varför säger brorsan och hans kompis Robban så taskiga saker till varandra, fastän de tycker om varandra? Varför ser mamma och pappa så bekymrade ut när de pratar om Robban?

Brorsans kompis Robban är en varm, pricksäker och humoristisk skildring av en lillebrors blick på sin storebror och hans bästa kompis. Boken nominerades till Augustpriset 2024, och passar för läsare från 6 år.

Den här lärarhandledningen är anpassad för lågstadiet. Första delen, läsförståelse, är tänkt att användas under läsningen som eget arbete eller i grupp. Här finns också diskussionsfrågor till varje kapitel, som exempelvis kan användas som stöd för samtal i helklass.

I andra delen finns förslag på övningar och diskussionsfrågor till efter att klassen har läst hela boken. Flera av dessa går att bygga vidare på för eget skapande.

Läsförståelse

Innan du läser boken

- ▶ Börja med att titta på bokens framsida. Vad tror du att det är för slags bok? Vad tror du att den handlar om?
- ▶ Boken heter "Brorsans kompis Robban". Varför heter den så, tror du? Vad kan vara så speciellt med Robban så att någon vill berätta om just honom?
- ▶ Det finns en bild på baksidan. Vad händer på den? Är de på bilden glada eller arga, tror du? Hur märks det?
- ▶ Läs texten på baksidan. Vad tänker du om boken nu? Vad blir du nyfiken på?
- ▶ Allra sist står det "Brorsans kompis Robban är en bok om vänskap, syskonskap och att våga syna en bluff". Vad betyder det, tror du? Vad är vänskap? Vad är syskonskap? Och vad betyder det att "våga syna en bluff"?

Läs ett kapitel i taget och svara på respektive frågor.

Kapitel 1

Svåra ord och uttryck

kylskåpet, oboypulver, vuxenröst, smeknamn, skojbråk

Läsförståelse

- ▶ Vem är Robban?
- ▶ Vem är Rasmus?
- ▶ Hur blev Robban och Rasmus kompisar?
- ▶ Vem är Jim?

Diskutera

- ▶ Tidigt i kapitlet står det: "Jag säger hej, men jag vet inte om det hörs." Varför tänker Jim så? Hur kan han inte veta om det hörs?
- ▶ Mamma kallar Jim för "gubben" och säger att det är ett smeknamn. Hur tror du att det känns att bli kallad för "gubben"?
 - ▷ Vad tror du att mamma menar när hon säger att hon kallar Jim så för att hon älskar honom?
 - ▷ Har du eller någon du känner ett smeknamn?
- ▶ På vilka sätt är Rasmus och Robban bråkiga? Försök komma ihåg så många exempel som möjligt!
 - ▷ Hur kan man förstå att de ändå tycker om varandra?

Kapitel 2

Svåra ord och uttryck

påhittig, olämpligt, bekmörk, ett himla sjä, lasagne, byxfickorna

Läsförståelse

- ▶ Vem är Torgny?
- ▶ Vad bygger Torgny och Jim i vardagsrummet?
- ▶ Vad är det för rolig sak som händer i skolan?

Diskutera

- ▶ Vad händer när mamma frågar varför Robban inte är med? Varför reagerar Rasmus sådär, tror du?
- ▶ Hur tror du att det känns för Jim när Robban hälsar på honom inför alla klasskompisarna?
- ▶ Jim säger att Robban faktiskt litegrand är hans kompis också. Håller du med? Varför, eller varför inte?

Kapitel 3

Svåra ord och uttryck

vuxenmat, slalombacken, snowboard, slalommos, stå ut med, tvärtomspråk

Läsförståelse

- ▶ Vad tycker Robban om morötter?
- ▶ Vad pratar de om vid middagsbordet?
- ▶ Vad tycker Jim om glass?

Diskutera

- ▶ Varför tror du att Robban säger att de ska spränga sådana som åker snowboard?
- ▶ Pappa säger att Robban och Rasmus pratar tvärtomspråk, som en sorts skämt. Har du provat tvärtomspråk någon gång? Känner du någon som brukar prata tvärtomspråk?
 - ▷ Vad skulle hända om alla i klassrummet pratar tvärtomspråk en stund? Prova! Hur kändes det? Var det svårt eller roligt, eller något helt annat?
 - ▷ Hur kan man veta om någon menar precis det som den säger, eller om hen pratar tvärtomspråk?

Kapitel 4

Svåra ord och uttryck

fullproppad, knark, Xbox, läggdags, dämpa sig, extratäcket, skjutspel

Läsförståelse

- ▶ Vad har Robban i sin tunga väska?
- ▶ Vem är tröttast?
- ▶ Vad händer efter att pappa har skrikit?

Diskutera

- ▶ Vad menar mamma när hon säger att hon knappt hör vad hon tänker? Har du varit med om det någon gång?
- ▶ Robban och Rasmus skriker konstiga ord när de spelar tv-spel: *Howlyfack* och *Wätschjårbäck*. Varför gör de det? Vad tror du att de där orden betyder?
- ▶ Titta på bilden på sidan 32. Vem gömmer sig under filten? Finns det några ledtrådar i resten av kapitlet? Leta både i texten och bilderna!

Kapitel 5

Svåra ord och uttryck

köra lite till, övernattnings, blickstill, tappa balansen

Läsförståelse

- ▶ Varför säger pappa att det är dags att sluta spela?
- ▶ Vad händer när Robban får syn på Jim?
- ▶ Varför blir Robban arg?

Diskutera

- ▶ Vad är det för dålig sak som händer den här kvällen? Varför är det dåligt?
- ▶ Pappa säger att de måste ha några regler. Varför säger han så? Håller du med?
 - ▷ När måste man ha regler?
- ▶ Jim tror att Robban inte gillar när andra bestämmer. Vem är det som bestämmer i just det här kapitlet?
 - ▷ Hur är det omkring er, vem är det till exempel som bestämmer i skolan?
 - ▷ Vad får du bestämma helt själv?
 - ▷ Vad får du inte bestämma? Försök komma på minst tre saker som andra personer bestämmer.

Kapitel 6

Svåra ord och uttryck

Star Wars-skepp, garderoben, oändligheten, titta i kors

Läsförståelse

- ▶ Vad leker Jim och Torgny?
- ▶ Vem får ha Yoda till slut?
- ▶ Hur många fiskpinnar äter Jim?

Diskutera

- ▶ Vad är det för dålig sak som händer i det här kapitlet? På vilket sätt är det dåligt?
- ▶ Hur är Torgny som kompis, tycker du?
- ▶ Vad tror du att Jim tycker om fiskpinnar, egentligen?

Kapitel 7

Svåra ord och uttryck

nuförtiden, popcorn, luffarschack, legobitar, spelkontrollen

Läsförståelse

- ▶ På vilket sätt är brorsan dum mot Jim?
- ▶ Vad hittar Jim i papperskorgen?
- ▶ Vad kommer Jim på när han ser Robban på skolgården?

Diskutera

- ▶ Vad menar pappa när han säger att olyckliga människor ofta har svårt att vara snälla?
 - ▷ Tror du att det stämmer? Varför, eller varför inte?
- ▶ Jim tänker att det inte går att bara ta en ny kompis. Håller du med?
 - ▷ Vad kan man göra om man har blivit osams med en kompis?

Kapitel 8

Svåra ord och uttryck

musikskolan, gitarrlektion, bråttom, bluffar, syna, utpressning, supersäker, gitarrfodralet

Läsförståelse

- ▶ Vem väntar Jim på?
- ▶ Vad säger Robban att Jim ska göra?
- ▶ Vad leker Torgny och Jim med efter att de har ätit glass?

Diskutera

- ▶ Varför tror du att Jims ben är stela när han och Torgny går hem?
 - ▷ Har du känt så någon gång?
- ▶ Jims hjärta slår hårt efter att han sagt emot när Torgny vill ha både Darth Vader och Darth Maul. Varför blir det så, tror du?
 - ▷ Varför kan det vara svårt att säga emot någon som vill bestämma?
 - ▷ Hur ska man göra för att våga säga vad man tycker?

Kapitel 9

Svåra ord och uttryck

arbetskompis, överraskning, köksdörren, spelkontrollerna

Läsförståelse

- ▶ Vem är Linus?
- ▶ Vad gör Rasmus och Linus när de går iväg från köket?
- ▶ Vad tycker Rasmus om Linus?

Diskutera

- ▶ Titta på bilden på sidorna 52 och 53. Vilka personer ser du?
 - ▷ Vad tror du att var och en av dem tänker?
 - ▷ Vad tror du att de olika personerna hoppas ska hända?
- ▶ Rasmus säger att ingen är som Robban. Vad menar han med det?
 - ▷ På vilka sätt verkar Robban vara speciell, tycker du?

Kapitel 10

Svåra ord och uttryck

knäpptyst, gömställe, andfådd, kommer ikapp, köksfönstret, fixerar, dystert

Läsförståelse

- ▶ Vem kommer förbi när Jim och de andra leker på skolgården?
- ▶ Varför kommer inte Robban hem till Rasmus längre?
- ▶ Vad hoppas Jim ska hända när han tittar ut genom köksfönstret?

Diskutera

- ▶ Vad leker de på skolgården? Hur vet du att det är just den leken, trots att det inte står vad den heter i texten?
- ▶ Varför tror Robban att Jim bluffar när han berättar att Rasmus har sagt att ingen är som Robban?
 - ▷ Vad har egentligen hänt mellan Robban och Rasmus, tror du?
- ▶ Jim tror att Rasmus menar tvärtom när han säger att han inte bryr sig. Håller du med? Hur märks det att Rasmus menar tvärtom?

Kapitel 11

Svåra ord och uttryck

avsparkade, gasta, syltburken, fnissar vilt, dumhuvud

Läsförståelse

- ▶ Vad upptäcker Jim när han kommer hem?
- ▶ Vad gör Robban och Rasmus i köket?
- ▶ Vad svarar Robban när Jim frågar om han hatar Rasmus?

Diskutera

- ▶ Titta på bilden på sidan 65. Vad tror du att Jim tänker och känner i precis det ögonblicket?
- ▶ På slutet säger Jim "dumhuvud" till Robban. Varför säger han så? Vad menar han med det?
- ▶ Är det bra eller dåligt sagt, tycker du?

Slutet

- ▶ Vad tycker du om slutet på boken? Var det ett bra slut, eller hade du hoppats på att något annat skulle hända?
- ▶ Var det ett väntat eller oväntat slut? På vilket sätt?
- ▶ Vad tror du kommer hända med Rasmus, Robban och Jim nu?
- ▶ Kommer du ihåg vad som hände i allra första kapitlet? Bläddra tillbaka och läs det igen om du inte minns.
 - ▷ Finns det några likheter mellan första och sista kapitlet?
 - ▷ Hur märks det att tiden har gått?
 - ▷ Vad är det viktigaste som har hänt mellan första och sista kapitlet?

När ni har läst hela boken

Bokreflektion

Efter att ha läst en bok kan det vara fint att få stanna upp en stund och tänka på vad man upplevde medan man läste, helt själv. Fundera utifrån följande frågor, och anteckna eller rita något som känns särskilt starkt och som du gärna vill minnas.

- ▶ Vad handlade boken om?
- ▶ Vilka är de viktigaste personerna i den här boken? Vad vet du om dem?
- ▶ Är du lik någon i boken? Vem, och varför?
- ▶ Vad var det för stämning i boken? Vilka känslor fick du under läsningen?
- ▶ Påminner den här berättelsen dig om något, som du själv har upplevt eller vet att någon annan har varit med om?

Boksamtal

Prata igenom er gemensamma läsupplevelse! Anteckna gärna på tavlan under tiden, så att ni kan gå tillbaka och påminna er under samtalets gång.

- ▶ Vad gillade du med boken?
- ▶ Vad gillade du inte?
- ▶ Vilka frågor har du efter att ha läst boken? Hjälp åt att besvara varandras frågor!
- ▶ Lärde du dig något av den här boken?

Liknelser

- ▶ I sista kapitlet tänker Jim att Robban och Rasmus är som hungriga vargar. Vad menar han med det?
- ▶ Att säga sådär – ”Som hungriga vargar är de” – kallas att göra en *liknelse*. Det betyder att man beskriver något genom att säga att det liknar något annat. Det är ganska vanligt att göra liknelser mellan just människor och djur. Kan du komma på några exempel som du har hört?
- ▶ Fundera lite på de olika personerna i boken, och vad de gör. Kan du komma på några ställen där de liknar något djur? Försök hitta på en egen liknelse!
- ▶ Finns det något djur som du liknar extra mycket? På vilket sätt? Skriv eller rita!

Tvärtomspråk

Robban och Rasmus skojbråkar mycket och pratar tvärtomspråk. Kommer du ihåg vad skojbråk och tvärtomspråk är? Fråga en kompis annars, innan du jobbar vidare med frågorna.

- ▶ Varför kan det vara roligt att hålla på som Robban och Rasmus gör?
- ▶ Läs om början på kapitel tre (sidan 22–25). Där pratar Robban och Rasmus tvärtomspråk och säger bland annat att de ska göra ”blodigt slalommos i hela backen”. Vad tror du att de skulle säga om de inte pratade tvärtomspråk?
 - ▷ Hur tror du att stämningen vid middagsbordet skulle bli om de inte pratade tvärtomspråk?
 - ▷ Vad tror du pappa menar med att de inte står ut med att prata som vi andra?
 - ▷ Vad kan man göra när man inte står ut med något?

Vänskap

Den här boken handlar mycket om vänskap och att ha kompisar. Varför är vänskap viktigt, tycker du?

- ▶ Hur är en bra kompis?
- ▶ Hur skulle du beskriva Rasmus och Robbans vänskap?
- ▶ Hur skulle du beskriva Jims och Torgnys vänskap?
- ▶ Föreställ dig att du fick träffa Jim. Vad tror du skulle hända?
 - ▷ Skulle ni kunna bli kompisar? Vad tror du att ni skulle tycka om att göra tillsammans? Rita en bild av er tillsammans!

Syskonskap

Jim och Rasmus är ju syskon. Hur märks det? Tror du att de tycker att det är mest roligt eller mest jobbigt att vara syskon?

- ▶ Vad är det som är speciellt med just syskon? Jämför gärna med hur det är att vara kompis med någon.
 - ▷ Hur är det att bråka med sitt syskon? Fundera utifrån dig själv eller någon du känner, eller kanske utifrån Jim och Rasmus.
 - ▷ Kan man vara kompis med sitt syskon? Varför, eller varför inte?
- ▶ Rasmus är Jims storebror, och Jim är Rasmus lillebror. Vilka skillnader kan du komma på med att vara äldst eller yngst av två syskon?
 - ▷ Vad är roligast, tror du – att vara äldst eller yngst?
 - ▷ Om man har flera syskon kan man ju vara mittemellan och ha både äldre och yngre syskon. Finns det något som är speciellt med just det?
 - ▷ Många har inga syskon alls. Vad kan vara bra med det? Finns det något som kan vara tråkigt med att inte ha syskon?
- ▶ Hur skulle din drömfamilj se ut? Många syskon eller inga alls, eller mittemellan? Skriv eller rita!

Denna lärarhandling är framtagen för att stötta följande urval av centralt innehåll i läroplanen för årskurs 1-3

Svenska

Läsa och skriva

- ▶ Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter.
- ▶ Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap i texterna och jämföra med egna erfarenheter.
- ▶ Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva ord, meningar och olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- ▶ Grundläggande textbearbetning.
- ▶ Handstil och att skriva med digitala verktyg.
- ▶ Språkliga strukturer och normer. Grundläggande skrivregler, med gemener och versaler, de vanligaste skiljetecknen samt stavning av vanligt förekommande ord i elevnära texter.

Tala, lyssna och samtala

- ▶ Strukturerade samtal. Att berätta om vardagliga händelser samt att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Att lyssna, ställa frågor och ge kommentarer.
- ▶ Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll.
- ▶ Att ge och ta emot muntliga instruktioner.
- ▶ Muntliga presentationer och muntligt berättande. Föremål, bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel som kan stödja presentationer.

Texter

- ▶ Skönlitteratur för barn från olika tider och skilda delar av världen. Sånger, muntligt berättande, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
- ▶ Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt personbeskrivningar.
- ▶ Några skönlitterärt betydelsefulla barnboks författare och illustratörer.

Språkbruk

- ▶ Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.
- ▶ Hur ord och yttranden uppfattas av omgivningen beroende på kroppsspråk, tonfall och ords nyanser. Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.
- ▶ Informationssökning och källkritik
- ▶ Informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt i söktjänster på internet.

Bild

Bildframställning

- ▶ Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder och illustrationer till berättelser.
- ▶ Teckning, måleri, modellering och konstruktion.

Bildanalys

- ▶ Samtida och historiska bilder och vad bilderna berättar, till exempel dokumentära bilder och konstbilder.
- ▶ Bilder ur elevernas visuella kulturer som gestaltar normer och stereotyper.

Samhällskunskap och religionskunskap

Att leva tillsammans

- ▶ Samtal om och reflektion över moraliska frågor och livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel kamratskap, könsroller och döden.
- ▶ Samtal om och reflektion över normer och regler i elevens livsmiljöer, däribland i skolan och i digitala miljöer.

Att leva i världen

- ▶ Mänskliga rättigheter inklusive alla människors lika värde och barnets rättigheter i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).
- ▶ Grundläggande demokratiska principer. Vad åsikts- och yttrandefrihet samt majoritetsprincipen kan innebära i skolan och i samhället.